

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 57 0 Ps 086553 18 Rev
Banjaluka, 27.02.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću koje sačinjavaju sudije ovog suda i to, Senad Tica kao predsjednik vijeća, te Jadranka Stanišić i Rosa Obradović kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužioca, A. S.P.A. V, B., I., zastupanog po punomoćniku, S.D., advokatu iz B., protiv tužene, „A.1“ d.o.o. B., zastupane po punomoćniku, Advokatskoj firmi „S. o.d. B., radi ispunjenja ugovora, te po protivtužbi tužene, „A.1“ d.o.o. B., zastupane po punomoćniku, Advokatskoj firmi „S. o.d. B., protiv tužioca, A. S.P.A. V, B., I., zastupanog po punomoćniku, S.D., advokatu iz B., radi isplate ugovorene kazne, odlučujući o reviziji tužioca protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 086553 18 Pž od 25.09.2018. godine, na sjednici održanoj dana 27.02.2019. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 086553 10 Ps od 27.10.2017. godine, obavezana je tužena da tužiocu isplati, 49.923,21 KM na ime vrijednosti izvršenih radova sa zakonskom zateznom kamatom od 13.06.2008. godine i 49.031,80 KM na ime obračunate zakonske zatezne kamate sa zakonskom zateznom kamatom od 05.05.2010. godine.

Sa viškom tužbenog zahtjeva u iznosu od 1.399.288,40 KM, na ime vrijednosti izvršenih radova, sa zakonskom zateznom kamatom od 13.06.2008. godine, tužilac je odbijen.

Istom presudom odbijen je protivtužbeni zahtjev tužene da joj tužilac, na ime ugovorene kazne, isplati 74.000,00 EVRA (144.690,00 KM) sa zakonskom zateznom kamatom počev od 06.06.2007. godine.

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 086553 18 Pž od 25.09.2018. godine, žalba tužioca je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u dijelu kojim je odbijen zahtjev tužioca.

Istom presudom odbijena je žalba tužene i prvostepena presuda potvrđena u dijelu, kojim je udovoljeno zahtjevu tužioca i kojim je odbijen protivtužbeni zahtjev tužene.

Tužilac revizijom pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je odbijena njegova žalba i prvostepena presuda potvrđena u dijelu kojim je odbijen njegov zahtjev, a zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom, da se pobijani dio drugostepene presude preinači i udovolji zahtjevu tužioca, ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena je predložila da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužioca da mu tužena isplati: na ime razlike između ugovorenih i izvedenih radova 1.449.211,69 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 13.06.2013. godine i na ime obračunate zakonske zatezne kamate 49.031,80 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 05.05.2010. godine.

Predmetom spora je i protivtužbeni zahtjev tužene da joj tužilac na ime ugovorene kazne isplati 74.000,00 EVRA, odnosno 144.690,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 06.06.2007. godine.

Po provedenom postupku prvostepeni sud je utvrdio: da su, tužilac kao izvođač i tužena kao investitor, 20.12.2005. godine, zaključile pismeni ugovor o izgradnji vodenog parka u B. po sistemu „ključ u ruke“ za ugovorenu cijenu od 5.000.000,00 EVRA, u roku od 9 mjeseci; da je tim ugovorom, tužilac kao izvođač radova preuzeo obavezu, da će svi radovi u vezi sa izgradnjom vodenog parka odvijati do ugovorenog datuma završetka i po cijeni iz ugovora, što podrazumijeva, izgradnju kompletnog i funkcionalnog objekta po svim pravilima i standardima struke, sva opremanja i nabavke, sve zanatske radove potrebne za dovođenje objekta u tehnički ispravno stanje spremno za upotrebu i puštanje u rad, kao i sve viškove radova i nepredviđene radove; da je tim istim ugovorom bilo dogovoreno, da je tužilac kao izvođač obavezan da izvrši i sve izmjene naložene od tužene kao investitora ukoliko ne mijenja prirodu i cijenu usluga, tako da se nalozi za izmjene dostavljaju pismeno, a ukoliko te izmjene podrazumijevaju veće obaveze za radove, nabavke i usluge, predviđene ovim ugovorom, tužilac kao izvođač ima pravo na odgovarajuću naknadu na osnovu sporazuma ugovornih strana; takođe je ugovoreno, da svi radovi koji izlaze izvan okvira ugovora moraju biti prethodno autorizovani pismenim putem od strane nadzornog organa i od strane tužene kao investitora, a da tužilac kao izvođač zajedno sa projektantom snosi odgovornost za projekat; da je neposredno po početku izgradnje vodenog parka došlo do izmjene projekta, radi pojave podzemnih voda, kao i izmjena, već ranije prihvaćenih rješenja u pogledu izgradnje vodenog parka, koje izmjene su vršene uz saglasnost sa gradonačelnikom Grada B., kao jednim od suosnivača tužene; da je po izgradnji vodenog parka, tužilac kao izvođač isti predao tuženom kao investitoru, 06.06.2007. godine; da je tužena isplatila tužiocu ugovorenu cijenu od 5.000.000,00 EVRA; da među parničnim strankama nije sporno, da je tužilac zajedno sa Gradom B. bio jedan od suosnivača tužene sa određenim udjelom u kapitalu, tako da je direktor tužioca istovremeno bio i predstavnik akcionara tužene; da je tužilac u toku 2008. godine izvršio prodaju i prenos svog udjela u kapitalu tužene, tako da je Grad B. postao jedini član tužene sa 100 % učešća u osnovnom kapitalu tužene; da je 05.05.2010. godine tužilac podnio tužbu protiv tužene, radi isplate, 2.237.334,00 KM na ime razlike u vrijednosti ugovorenih i izvedenih radova, te 29.206,85 KM na ime obračunate zakonske zatezne kamate, na način pobježe opisan u tužbi; da je nakon preciziranja zahtjeva iz tužbe, odnosno izvršenog vještačenja po Arhitektonsko građevinsko geodetskom fakultetu Univerziteta u B. tužilac precizirao zahtjev, tako što je tražio da se tužena obaveže da mu isplati, na ime razlike u vrijednosti izvedenih i ugovorenih radova 1.449.211,69 KM i na ime obračunate kamate 49.031,80 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom; da iz nalaza i mišljenja Arhitektonsko građevinsko geodetskog fakulteta Univerziteta u Banjaluci od oktobra 2016. godine proizilazi, da je ukupna razlika između ugovorenih i izvedenih radova 1.449.211,69 KM, od čega, 246.889,28 KM na ime višak-manjak radova kao posljedica projektovanja iz 2006. godine, 129.549,16 KM na ime viška radova, 102.106,35 KM na ime nepredviđenih radova, 165.023,74 KM na ime radova nastalih kao posljedica nedostatka u

tehničkoj dokumentaciji, 49.923,21 KM na ime radova po nalogu tužene, 678.165,55 KM na ime radova po nalogu nepoznatog nalogodavca, 22.113,99 KM na ime radova po primjedbi Komisije za tehnički prijem.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja prvostepeni sud je zaključio, da je zahtjev tužioca na ime razlike u vrijednosti izvedenih i ugovorenih radova osnovan do iznosa od 49.923,21 KM, kao i zahtjev tužioca na ime obračunate zakonske zatezne kamate u iznosu od 49.031,80 KM, dok je u preostalom dijelu zahtjev tužioca neosnovan, pa je stoga sudio tako, što je donio odluku kao u izreci prvostepene presude u pogledu zahtjeva iz tužbe.

Cijeneći da zahtjev iz protivtužbe, na ime ugovorene kazne, nije osnovan u smislu odredaba člana 273 stav 5 Zakona o obligacionim odnosima, prvostepeni sud je odbio protivtužbeni zahtjev tužene.

Iz razloga odluke prvostepenog suda proizilazi, da je zahtjev tužioca na ime razlike u vrijednosti izvedenih i ugovorenih radova osnovan do iznos od 49.923,21 KM, zato što se radi o naknadnim radovima koje je tužilac izvršio po nalogu tužene kao investitora, a da u preostalom dijelu zahtjev tužioca na ime razlike između vrijednosti ugovorenih i izvedenih radova nije osnovan, jer da se radi o višku i manjku radova, odnosno nepredviđenim radovima koje je tužilac bio obavezan da izvede po osnovu ugovora „ključ u ruke“, uz napomenu, da za naknadne radove u iznosu od 678.165,99 KM, urađene po nalogu nepoznatog nalogodavca, tužilac nije imao pismeni nalog tužene, shodno ugovoru „ključ u ruke“ i shodno odredbama člana 633. Zakona o obligacionim odnosima.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda i zaključak tog suda, pa je sudio tako što je donio odluku kao u izreci drugostepene presude.

Odluka drugostepenog suda je pravilna u pobijanom dijelu, a kojim je odbijen zahtjev tužioca da mu tužena, na ime razlike između ugovorenih i izvedenih radova, isplati 1.399.288,40 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 13.06.2008. godine.

Naime, odredbama člana 640. stav 1. i 2. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 3/96 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) je propisano, da ako ugovor o građenju sadrži odredbu „ključ u ruke“ ili neku drugu sličnu odredbu, izvođač se samostalno obavezuje da izvrši skupa sve radove potrebne za izgradnju i upotrebu određenog cjelovitog objekta (stav 1.).

U tom slučaju ugovorena cijena obuhvata i vrijednost svih nepredviđenih radova i viškova radova, a isključuje uticaj manjkova radova na ugovorenu cijenu (stav 2.).

Među parničnim strankama nije sporno: da su 20.12.2005. godine zaključili ugovor o građenju vodenog parka u B. po sistemu „ključ u ruke“ za cijenu od 5.000.000,00 EVRA u roku od 9 mjeseci, na način, da se tužilac kao izvođač radova obavezao da izgradi vodeni park kao kompletan i funkcionalan objekat po svim pravilima i standardima struke, sa svom opremom i nabavkom i zanatskim radovima potrebnim za dovođenje objekta u tehnički ispravno stanje spremno za upotrebu, a što podrazumijeva sve viškove radova kao i sve nepredviđene radove, te odgovornost tužioca kao izvođača za izvođački projekat kao sastavni dio ugovora; da su tim ugovorom parnične stranke dogovorile, da je tužilac kao izvođač obavezan da izvrši i izmjene po nalogu tužene kao investitora, na način da investitor te izmjene zahtijeva pismenim putem, a ukoliko zahtijevane izmjene, dostavljene pismenim putem, podrazumijevaju radove koji izlaze izvan okvira ugovora, iste moraju biti autorizovane i od nadzornog organa i od investitora, s tim da će izvođač imati pravo na odgovarajuću naknadu po osnovu sporazuma ugovorenih strana.

Kada se ima u vidu, da iz nalaza i mišljenja Arhitektonsko građevinsko geodetskog fakulteta Univerziteta u B. proizilazi, da se razlika u vrijednosti ugovorenih i izvedenih radova, u ukupnom iznosu od 1.449.211,69 KM, odnosi na višak-manjak radova u iznosu od 246.889,28 KM, višak radova u iznosu od 129.549,16 KM, vrijednost nepredviđenog rada u iznosu od 102.106,35 KM, naknadni rad kao posljedica nedostatka u tehničkoj dokumentaciji u iznosu od 165.023,74 KM, naknadni rad koji je nastao kao posljedica nepoznatog nalogodavca u iznosu od 678.165,50 KM, naknadni rad po primjedbama Komisije za tehnički prijem u iznosu od 22.113,99 KM, te naknadni rad po nalogu tužene u iznosu od 49.923,21 KM, pravilnim se ukazuju odluke nižestepeni sudova, kojima je odbijen zahtjev tužioca na ime razlike u vrijednosti izvedenih i ugovorenih radova iznad iznosa od 49.923,21 KM, koliko je urađeno naknadnih radova po nalogu tužene kao investitora.

Ovakav zaključak se ne dovodi u pitanje revizionim prigovorima, da su sve izmjene u pogledu izgradnje vodenog parka vršene u dogovoru sa gradonačelnikom Grada B. koji je imao ovlaštenje tužene, jer je evidentno, da se razlika u vrijednosti izvedenih i ugovorenih radova u iznosu od 1.399.288,40 KM, za koji iznos je tužilac odbijen sa zahtjevom, odnosi na višak i manjak radova, nepredviđene radove, naknadne radove zbog propusta u tehničkoj dokumentaciji, naknadne radove zbog primjedbi Komisije za tehnički prijem i naknadne radove po nalogu nepoznatog nalogodavca, za šta tužena kao investitor nije dužna da isplati naknadu, shodno ugovoru između parničnih stranaka od 20.12.2005. godine, pa je nebitno, da li je gradonačelnik Grad B. prilikom dogovora sa tužiocem, a u pogledu izmjena u izgradnji vodenog parka, imao ovlaštenje tužene ili ne.

Stoga se neosnovano revizijom ukazuje, da su nižestepeni sudovi povrijedili odredbe člana 135. Zakona o parničnom postupku ("Sl. glasnik RS", br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu ZPP), jer da nisu u dovoljnoj mjeri cijenili činjenicu, da Grad B. nije dostavio kasetu sa sastanka, tužioca, tužene i gradonačelnika Grada B. iz januara 2006. godine, putem koje bi se jasno utvrdilo da iz postupanja tužene proizilazi da je dala ovlaštenje gradonačelniku Grada B. da sa tužiocem kao izvođačem dogovori određene izmjene u pogledu izgradnje vodenog parka.

Cijeneći da se zahtjevom iz tužbe, na ime razlike između vrijednosti ugovorenih i izvedenih radova, u ukupnom iznosu od 1.399.288,40 KM, traži naknada na ime viškova radova, nepredviđenih radova, te naknadnih radova nastalih kao posljedica propusta tužioca u poslu, kao i naknadnih radova po nalogu nepoznatog nalogodavca, a ne tužene kao investitora, krajnje su neosnovani revizioni prigovori, da se ima uzeti, da je došlo do konvalidacije ugovora o građenju u smislu odredaba člana 73. ZOO, jer da su usmena utanačenja između parničnih stranaka u pogledu izmjena u izgradnji vodenog parka, u svemu izvršena.

Kako iz datih razloga proizilazi, da je izgradnja vodenog parka izvršena u skladu sa ugovorom zaključenim između parničnih stranaka 20.12.2005. godine, neosnovani su revizioni prigovori, da je tužena postupala protivno načelima, savjesnosti i poštenja, jednakih uzajamnih davanja i zabrane prouzrokovanja štete, shodno odredbama člana 12., 13., 15. i 16. ZOO.

Imajući u vidu date razloge, bez uticaja je na drugačiji zaključak suda revizioni prigovor, da je tužena prihvatila sve izvedene radove, jer da je Nadzorni organ tužene potpisao građevinsku knjigu.

Naime, pravilno zaključuju nižestepeni sudovi, da Nadzorni organ tužene nije imao nikakva ovlaštenja u pogledu ugovornog odnosa između parničnih stranaka i da je njegova obaveza bila,

da s aspekta struke, svojim potpisom u građevinskoj knjizi odobri izvedene radove, kao stručno urađene u skladu sa pravilima struke.

Obzirom da se revizijom tužioca ne dovodi u pitanje zakonitost i pravilnost odluke drugostepenog suda, te kako ista nije zahvaćena nedostacima na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti valjalo je, primjenom člano 248. ZPP, donijeti odluku kao u izreci ove presude.

Predsjednik vijeća
Senad Tica

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić